

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Grigore Tcaci,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Tcaci împotriva Primăriei comunei Izvoare, raionul Florești și Grigore Tcaci cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat parțial hotărârea din 04 ianuarie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești și în această parte s-a pronunțat o nouă decizie,

constată:

La 12 iunie 2018, Galina Tcaci a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei comunei Izvoare, raionul Florești și Grigore Tcaci cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, în anul 2017 a inițiat procedura de dobândire a patrimoniului succesoral rămas după decesul tatălui său Xxxxx și a mamei sale Xxxxx, care au decedat la xxxxx, și respectiv, la xxxxx.

Din certificatele eliberate de Primăria comunei Izvoare și extrasele din Registrele de evidență a gospodăriilor a constatat că casa de locuit cu terenul aferent și anexele au fost înscrise în registrele de gospodărie după fostul său soț Grigore Tcaci.

La 14 mai 2018 s-a adresat cu cerere prealabilă către Primăria comunei Izvoare, raionul Florești, prin care a solicitat anularea înscrierilor efectuate, pe motiv că înscrierea lui Grigore Tcaci în calitate de cap de familie și astfel, deținător al casei de locuit ce a aparținut părinților săi este una eronată și ilegală.

Din răspunsul recepționat de la Primăria comunei Izvoare se înțelege că solicitarea reclamantei de a efectua rectificările a fost respinsă.

Astfel, funcționarii Primăriei, abilitați cu dreptul de a efectua înscrierile în registrele de evidență a gospodăriilor populației, fără niciun temei legal, în lipsa unui document care ar justifica modul de dobândire a imobilului au schimbat înregistrările privitor la casa de locuit și a terenului aferent de pe numele părinților ei pe numele lui Grigore Tcaci.

La deschiderea contului personal pe numele lui Grigore Tcaci Primăria a

încălcat prevederile Instrucțiunii privind ținerea la zi a registrelor de evidență a gospodăriilor populației în autoritățile administrației publice locale, potrivit cărora, în cazul când apare o nouă familie în cadrul unei gospodării existente, gospodăria se împarte în două, din contul personal se exclud persoanele care pleacă din gospodăria veche, iar pentru gospodăria nou formată se va deschide un nou cont personal.

Instrucțiunile însă nu prevăd trecerea în contul personal al gospodăriei nou-formate a bunurilor imobile din gospodăria veche sau excluderea din gospodăria veche a bunurilor imobile și înregistrarea lor în contul gospodăriei nou-formate, în acest caz, statutul bunurilor imobile se soluționează conform prevederilor legislației civile care au fost încălcate de către primărie.

Galina Tcaci a solicitat:

- anularea înscrierii efectuate de Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrul nr. 3 pe anii 1986-1991 (cont personal nr. xxxxx) privind dispunerea de către Tcaci Grigorii Mihail a casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx și a lotului de pe lângă casă;

- anularea înscrierilor ulterioare efectuate de Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrele de evidență a gospodăriilor pe perioada anilor 1991-2018 în privința lui Tcaci Grigore cu privire la dispunerea de către acesta a casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx și a lotului de pe lângă casă;

- rectificarea de către Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrul nr. 3 pe anii 1986-1991 (cont personal nr. xxxxx) cu indicarea ca cap al familiei și deținător al casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx, și a lotului de pe lângă casă pe Xxxxx și nu pe Tcaci Grigore;

- rectificarea de către Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrele de evidență a gospodăriilor pe perioada anilor 1991-2018, cu indicarea ca cap al familiei și deținător al casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx, lotului de pe lângă casă pe Xxxxx și nu pe Tcaci Grigore.

Prin hotărârea din 04 ianuarie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Galina Tcaci;

S-a anulat înscrierea efectuată de Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrul nr. 3 pe anii 1986-1991 (cont personal nr. xxxxx) privind dispunerea de către Tcaci Grigorii Mihail a casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx și a lotului de pe lângă casă;

S-a anulat înscrierea ulterioară efectuată de Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrele de evidență a gospodăriilor pe perioada anilor 1991-2018 în privința lui Tcaci Grigore cu privire la dispunerea de către acesta a casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx și a lotului de pe lângă casă;

S-a dispus efectuarea rectificării de către Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrul nr. 3 pe anii 1986-1991 (cont personal nr. xxxxx) cu indicarea ca cap al familiei și deținător al casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx, și a lotului de pe lângă casă pe Xxxxx și nu pe Tcaci Grigore;

S-a dispus efectuarea rectificării de către Primăria comunei Izvoare, raionul

Florești în Registrele de evidență a gospodăriilor pe perioada anilor 1991-2018, cu indicarea ca cap al familiei și deținător al casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx, lotului de pe lângă casă pe Xxxxx și nu pe Tcaci Grigore (f.d. 65, 69-76).

Prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a casat parțial hotărârea din 04 ianuarie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești și în această parte s-a pronunțat o nouă decizie, prin care s-au respins pretențiile reclamantei Galina Tcaci împotriva Primăriei comunei Izvoare, raionul Florești și Grigore Tcaci privind anularea înscrierii efectuate de Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrul nr. 3 pe anii 1986-1991 (cont personal nr. xxxxx) privind dispunerea de către Tcaci Grigorii Mihail a casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcție xxxxx și a lotului de pe lângă casă și anularea înscrierii ulterioare efectuate de Primăria comunei Izvoare, raionul Florești în Registrele de evidență a gospodăriilor pe perioada anilor 1991-2018 în privința lui Tcaci Grigore cu privire la dispunerea de către acesta a casei de locuit cu suprafața de xxxxx m.p., anul construcției xxxxx, beci, anul construcției xxxxx și a lotului de pe lângă casă; În rest, hotărârea s-a menținut fără modificări (f.d. 142-151).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că casa de locuit indicată în Registrul gospodăriilor nr. 3, pg. 83, cont xxxxx, a fost construită în anul xxxxx de către părinții reclamantei, Xxxxx și Xxxxx, careva înscrieri care ar confirma transmiterea dreptului de proprietate asupra construcției lui Grigore Tcaci sau oricărui membru al familiei acestuia lipsesc, iar proprietarii imobilului doar au permis fiicei sale Galina Tcaci să locuiască în imobil împreună cu familia sa, aceștia procurând o nouă locuință, fapt confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare anexat la materialele cauzei.

Astfel, în anul 1986 Grigore Tcaci urma să informeze reprezentanții autorității publice despre situația de fapt și cui aparțin bunurile imobile ale gospodăriei în care acesta locuiește, or, calitatea sa de soț a Galinei Tcaci și locuirea în gospodăria părinților acesteia nu îi acordă calitatea de cap al gospodăriei respective.

În ce privește pretenția cu privire la anularea înregistrării, instanța de apel a statuat că reclamanta solicită și rectificarea înregistrării respective, pretenții ce nu pot fi admise concomitent, or, dacă, înscrierea este anulată aceasta nu poate fi rectificată.

Respectiv, în cazul în care prima instanță just a conchis de a dispune rectificarea înscrierilor din Registrul de evidență a gospodăriilor populației, pretenția privind anularea urmează a fi respinsă.

La 12 august 2019, prin intermediul oficiului poștal, Grigore Tcaci a depus recurs împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 158-159, 173).

În motivarea recursului a invocat că, instanțele judecătorești au încălcat procedura de examinare a cauzei, întrucât pretențiile reclamantei Galina Tcaci nu se referă la acte administrative cu caracter normativ și individual, prin care ar fi fost vătămat un drept recunoscut de lege al ei sau la nesoluționarea în termenul legal al unei cereri, or, înscrierile din Registrul de evidență a gospodăriilor nu constituie acte administrative.

În speță instanțele judecătorești urmau să dea apreciere termenului de

prescripție conform prevederilor Codului civil și nu în temeiul art. 14 – 16 din Legea contenciosului administrativ, astfel termenul de prescripție a fost omis.

Concluziile instanțelor privitor la încălcarea dreptului de proprietate sunt neîntemeiate, deoarece potrivit prevederilor Codului civil dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile se dobândește la data înscrierii în Registrul bunurilor imobile, însă bunurile în litigiu nu au fost înregistrate pe numele lui Xxxxx și Xxxxx, iar Galina Tcaci nu dispune de certificat de moștenitor legal sau testamentar.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că au existat două gospodării, precum și de faptul că, potrivit Instrucțiunii cu privire la ținerea la zi a registrelor de evidență a gospodăriilor verificarea legalității deținerii bunurilor de către cetățeni nu ținea de competența comisiilor organelor administrației publice locale, iar, terenul de lângă casă a fost atribuit în proprietate lui prin decizia organelor administrației publice locale nr. 7/4 din 15 aprilie 1992 și trecut în Registrul titularilor funciari la nr. 110.

Grigore Tcaci a solicitat casarea hotărârii din 04 ianuarie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești și a deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

La 01 octombrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Galina Tcaci, reprezentată de avocatul Alexandru Havrun, a depus referință la recursul declarat de Grigore Tcaci, prin care a solicitat respingerea acestuia ca inadmisibil (f.d. 178-181).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Potrivit articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite

neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Bălți a fost emisă la 02 iulie 2019.

Conform avizului de recepție, decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost recepționată de către Grigore Tcaci la 07 august 2019 (f.d. 154).

Cererea de recurs a fost depusă la 12 august 2019 (f.d. 158-159, 173), adică în termen de 30 de la data notificării deciziei integrale a instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului depus de Grigore Tcaci în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Grigore Tcaci nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul lui Grigore Tcaci cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Grigore Tcaci.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Grigore Tcaci se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan